

ORDONANTA nr. 51 (r1) din 28 August 1997

*** Republicat in Monitorul Oficial,

Partea I nr. 9 din 12/01/2000 privind operatiunile de leasing si societatile de leasing

CAPITOLUL I Dispozitii generale

Art. 1. - (1) Prezenta ordonanță se aplică operațiunilor de leasing prin care o parte, denumită locator/finanțator, transmite pentru o perioadă determinată dreptul de folosință asupra unui bun al cărui proprietar este celeilalte părți, denumită utilizator, la solicitarea acesteia, contra unei plăți periodice, denumită rată de leasing, iar la sfârșitul perioadei de leasing locatorul/finanțatorul se obligă să respecte dreptul de opțiune al utilizatorului de a cumpăra bunul, de a prelungi contractul de leasing ori de a înceta raporturile contractuale. Utilizatorul poate opta pentru cumpărarea bunului înainte de sfârșitul perioadei de leasing, dacă părțile convin astfel și dacă utilizatorul achită toate obligațiile asumate prin contract.

(2) Operațiunile de leasing pot avea ca obiect bunuri imobile, precum și bunuri mobile de folosință îndelungată, aflate în circuitul civil, cu excepția înregistrărilor pe bandă audio și video, a pieselor de teatru, manuscriselor, brevetelor și a drepturilor de autor.

Art. 2. - În înțelesul prezentei ordonanțe, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) valoare de intrare reprezintă valoarea la care a fost achiziționat bunul de către finanțator, respectiv costul de achiziție;

b) valoare totală reprezintă valoarea totală a ratelor de leasing la care se adaugă valoarea reziduală;

c) valoare reziduală reprezintă valoarea la care, la expirarea contractului de leasing, se face transferul dreptului de proprietate asupra bunului către utilizator;

d) rata de leasing reprezintă:

- în cazul leasingului financiar, cota-parte din valoarea de intrare a bunului și a dobânzii de leasing.

Dobânda de leasing reprezintă rata medie a dobânzii bancare pe piața românească;

- în cazul leasingului operațional, cota de amortizare calculată în conformitate cu actele normative în vigoare și un beneficiu stabilit de părțile contractante;

e) leasing financiar este operațiunea de leasing care îndeplinește una sau mai multe dintre următoarele condiții:

1. riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate trec asupra utilizatorului din momentul încheierii contractului de leasing;

2. părțile au prevăzut expres că la expirarea contractului de leasing se transferă utilizatorului dreptul de proprietate asupra bunului;

3. utilizatorul poate opta pentru cumpărarea bunului, iar prețul de cumpărare va reprezenta cel mult 50% din valoarea de intrare (piața) pe care acesta o are la data la care opțiunea poate fi exprimată;

4. perioada de folosire a bunului în sistem de leasing acoperă cel puțin 75% din durata normală de utilizare a bunului, chiar dacă în final dreptul de proprietate nu este transferat;

f) leasing operațional este operațiunea de leasing care nu îndeplinește nici una dintre condițiile prevăzute la lit. e).

Art. 3. - (1) În cadrul unei operațiuni de leasing poate avea calitatea de finanțator o societate de leasing, persoană juridică română sau străină. (2) Calitatea de utilizator o poate avea orice persoană fizică sau juridică, română sau străină.

Art. 4. - Pentru efectuarea unei operațiuni de leasing orice persoană fizică sau juridică va formula unei societăți de leasing o ofertă fermă, însoțită de lista cuprinzând bunurile care vor constitui obiectul contractului de leasing, precum și de acte din care să rezulte situația sa financiară.

Art. 5. - În cadrul operațiunilor de leasing utilizatorul are dreptul de a-și alege, cu acordul societății de leasing, furnizorul, precum și societatea care va asigura bunul.

CAPITOLUL II Contractul de leasing

Art. 6. - (1) Contractul de leasing trebuie să cuprindă minimum următoarele elemente:

a) părțile în contractul de leasing:

- locatorul/finanțatorul;

- utilizatorul;

b) descrierea exactă a bunului care face obiectul contractului de leasing;

- c) valoarea totală a contractului de leasing;
- d) valoarea ratelor de leasing și termenul de plată a acestora;
- e) perioada de utilizare în sistem de leasing a bunului;
- f) clauza privind obligația asigurării bunului.

(2) Contractul de leasing financiar trebuie să cuprindă, pe lângă elementele prevăzute la alin. (1), următoarele:

- a) valoarea inițială a bunului;
- b) clauza privind dreptul de opțiune al utilizatorului cu privire la cumpărarea bunului și la condițiile în care acesta poate fi exercitat.

(3) Părțile pot conveni și alte clauze.

Art. 7. - Contractul de leasing nu se poate încheia pe un termen mai mic de un an.

Art. 8. - Contractele de leasing constituie titlu executoriu, dacă utilizatorul nu predă bunul în următoarele situații:

- la sfârșitul perioadei de leasing, dacă utilizatorul nu a formulat opțiunea cumpărării bunului sau a prelungirii contractului;
- în cazul rezilierii contractului din vina exclusivă a utilizatorului.

CAPITOLUL III

Obligațiile părților în cadrul unei operațiuni de leasing

Art. 9. - Locatorul/finanțatorul se obligă:

- a) să respecte dreptul utilizatorului de a alege furnizorul potrivit necesităților;
- b) să încheie contract de vânzare-cumpărare cu furnizorul desemnat de utilizator, în condițiile expres formulate de către acesta;
- c) să încheie contract de leasing cu utilizatorul și să transmită acestuia, în temeiul contractului de leasing, toate drepturile derivând din contractul de vânzare-cumpărare, cu excepția dreptului de dispoziție;
- d) să respecte dreptul de opțiune al utilizatorului, care constă în posibilitatea de a opta pentru prelungirea contractului sau pentru achiziționarea ori restituirea bunului;
- e) să îi garanteze utilizatorului folosința liniștită a bunului, în condițiile în care acesta a respectat toate clauzele contractuale;
- f) să asigure, printr-o societate de asigurare, bunurile oferite în leasing.

Art. 10. - Utilizatorul se obligă:

- a) să efectueze recepția și să primească bunul la termenul stipulat în contractul de leasing;
- b) să exploateze bunul conform instrucțiunilor elaborate de către furnizor și să asigure instruirea personalului desemnat să îl exploateze;
- c) să nu greveze de sarcini bunul care face obiectul contractului de leasing fără acordul finanțatorului;
- d) să efectueze plățile cu titlu de rată de leasing în cuantumul valoric stabilit și la termenele prevăzute în contractul de leasing;
- e) să suporte cheltuielile de întreținere și alte cheltuieli care decurg din contractul de leasing;
- f) să își asume pentru întreaga perioadă a contractului, în lipsa unei stipulații contrare, totalitatea obligațiilor care decurg din folosirea bunului direct sau prin prepușii săi, inclusiv riscul pierderii, distrugerii sau avarierii bunului utilizat, din cauze fortuite, și continuitatea plăților cu titlu de rată de leasing până la achitarea integrală a valorii contractului de leasing;
- g) să permită finanțatorului verificarea periodică a stării și a modului de exploatare a bunului care face obiectul contractului de leasing;
- h) să îl informeze pe finanțator, în timp util, despre orice tulburare a dreptului de proprietate, venită din partea unui terț;
- i) să nu aducă modificări bunului fără acordul finanțatorului;
- j) să restituie bunul în conformitate cu prevederile contractului de leasing.

Art. 11. - În cadrul operațiunilor de leasing drepturile și obligațiile părților vor fi stipulate în contract și nu vor fi limitate la prevederile art. 9 și 10.

Art. 12. - În temeiul contractului de leasing utilizatorul are următoarele drepturi:

- a) de acțiune directă asupra furnizorului, în cazul reclamațiilor privind livrarea, calitatea, asistența tehnică, service-ul necesar în perioada de garanție și postgaranție;
- b) de a exercita acțiunile posesorii față de terți.

Art. 13. - (1) Drepturile reale ale finanțatorului asupra bunului utilizat în baza unui contract de leasing sunt opozabile judecătorului-sindic, în situația în care utilizatorul se află în reorganizare judiciară și/sau faliment, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 64/1995, republicată.*)

(2) Dacă utilizatorul se află în dizolvare și/sau lichidare, dispozițiile alineatului precedent se aplică și lichidatorului numit potrivit Legii nr. 31/1990**) privind societățile comerciale, republicată.

*) Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 608 din 13 decembrie 1999.

**) Legea nr. 31/1990 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 29 ianuarie 1998.

CAPITOLUL IV

Răspunderea părților

Art. 14. - (1) În cazul în care utilizatorul refuză să primească bunul la termenul stipulat în contractul de leasing sau dacă se află în stare de reorganizare judiciară și/sau faliment, societatea de leasing are dreptul de a rezilia unilateral contractul de leasing cu daune-interese.

(2) Finanțatorul nu răspunde dacă bunul care face obiectul contractului de leasing nu este livrat utilizatorului.

Art. 15. - În cazul în care utilizatorul nu execută obligația de plată a ratei de leasing timp de două luni consecutive, finanțatorul are dreptul de a rezilia contractul de leasing, iar utilizatorul este obligat să restituie bunul, să plătească ratele scadente, cu daune-interese, dacă în contract nu se prevede altfel.

Art. 16. - Dacă finanțatorul nu respectă dreptul de opțiune al utilizatorului, acesta datorează daune-interese în cuantum egal cu valoarea reziduală a bunului sau cu valoarea sa de circulație, calculată la data expirării contractului de leasing.

Art. 17. - Dacă în timpul derulării contractului de leasing finanțatorul vinde bunul care face obiectul contractului unui alt finanțator, noul finanțator este legat de aceleași obligații contractuale ca și vânzătorul, care rămâne garant al îndeplinirii obligațiilor față de utilizator.

Art. 18. - Din momentul încheierii contractului de leasing și până la expirarea acestuia și reintrarea în posesia bunului finanțatorul este exonerat de orice răspundere față de terți pentru prejudiciile provocate prin folosința bunului de către utilizator.

CAPITOLUL V

Organizarea și funcționarea societăților de leasing

Art. 19. - (1) Societățile de leasing, persoane juridice române, se înființează și funcționează potrivit Legii nr. 31/1990, republicată.

(2) Societățile de leasing sunt societăți comerciale care au în obiectul de activitate desfășurarea operațiunilor de leasing și un capital social minim, subscris și vărsat integral la înființare, de 500 milioane lei.

CAPITOLUL VI

Publicitatea operațiunilor de leasing

Art. 20. - (1) Societățile comerciale care efectuează operațiuni de leasing, precum și societățile comerciale care utilizează bunuri mobile sau imobile în sistem de leasing sunt obligate să înscrie în evidențele lor contabile următoarele date:

a) valoarea de intrare a bunurilor la momentul încheierii contractului de leasing;

b) suma totală a ratelor de leasing aferente contractului într-un exercițiu financiar, inclusiv cuantumul lor indexat, dacă părțile au prevăzut în contract actualizarea periodică a ratelor:

- pentru leasingul financiar rata de leasing va fi calculată ținându-se seama de valoarea de intrare și de dobânda de leasing aferentă, eșalonată pe perioada derulării contractului; achizițiile de mijloace fixe sunt tratate ca investiții, fiind supuse amortizării în conformitate cu actele normative în vigoare;

- pentru leasingul operațional rata de leasing va fi calculată ținându-se seama de valoarea de intrare a bunului, de beneficiul stabilit de părți și de amortizarea unei părți din valoarea de intrare a acestuia; regimul de amortizare va fi stabilit de părți, de comun acord, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 15/1994*) privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, republicată;

c) calculul și evidențierea amortizării bunului ce face obiectul contractului se vor efectua, în cazul leasingului operațional, de către finanțator, iar în cazul leasingului financiar, de către utilizator;

d) evaluarea la data închiderii bilanțului contabil a ratelor rămase de rambursat.

(2) Operațiunile vor fi evidențiate în mod distinct, după natura bunului închiriat.

*) Legea nr. 15/1994 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 242 din 31 mai 1999.

Art. 21. - (1) Contractele de leasing care au ca obiect utilizarea bunurilor imobile vor fi înscrise în Cartea funciară - partea a III-a, din registrul cadastral de publicitate imobiliară de la biroul judecătoresc în a cărei rază teritorială de activitate este situat bunul respectiv.

(2) În cazul în care intervin schimbări în ceea ce privește sediul utilizatorului sau al finanțatorului ori schimbări cu privire la situația juridică a bunului, finanțatorul și utilizatorul trebuie să procedeze la rectificarea în Cartea funciară și la oficiul registrului comerțului.

CAPITOLUL VII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 22. - Dispozițiile prezentei ordonanțe se aplică și în situația în care o persoană juridică își vinde echipamentul industrial unei societăți de leasing, pentru a-l utiliza în sistem de leasing, cu obligația de răscumpărare.

Art. 23. - Echipamentul industrial sau construcțiile pot fi utilizate în sistem de leasing de către mai multe societăți comerciale, dacă între acestea s-a încheiat un contract în scopul realizării unei investiții sau al folosinței lor comune.

Art. 24. - Societățile de leasing care perfectează un contract de leasing având ca obiect utilizarea unei construcții sau realizarea și utilizarea unei construcții pot dobândi:

- a) dreptul de folosință sau de achiziție a terenului pe care se efectuează lucrarea de către antreprenor;
- b) dreptul irevocabil de achiziție a construcției la expirarea contractului de leasing.

Art. 25. - Veniturile obținute de nerezidenți sub formă de dobândă sau de redevență (rată de leasing), stabilită de părțile contractante, în cazul contractelor de leasing financiar sau operațional, se impun în România prin reținere la sursă, potrivit prevederilor convențiilor de evitare a dublei impuneri sau ale legislației interne, după caz. În cazul contractelor de leasing operațional încheiate cu persoane nerezidente, redevența înseamnă beneficiul stabilit de părți sau toată cota de leasing (rata de leasing), dacă prin contract nu se identifică partea de beneficiu.

Art. 26. - Cheltuielile de asigurare a bunului care face obiectul unui contract de leasing sunt deductibile fiscal de către partea obligată prin contract să plătească primele de asigurare.

Art. 27. - (1) Bunurile mobile care sunt introduse în țară de către utilizatori, persoane fizice sau juridice române, în baza unor contracte de leasing încheiate cu societăți de leasing, persoane juridice străine, se încadrează în regimul vamal de admitere temporară, pe toată durata contractului de leasing, cu exonerarea totală de la obligația de plată a sumelor aferente drepturilor de import, inclusiv a garanțiilor vamale.

(2) Bunurile mobile care sunt introduse în țară de societățile de leasing, persoane juridice române, în baza unor contracte de leasing încheiate cu utilizatori, persoane fizice sau juridice române, se încadrează în regimul vamal de import, cu exceptarea de la plată a sumelor aferente tuturor drepturilor de import.

(3) În cazul în care utilizatorul, din vina societății de leasing sau a furnizorului, nu și-a exercitat dreptul de opțiune prevăzut în contract, privind prelungirea termenului de leasing sau achiziția bunului, iar bunul nu a fost restituit, utilizatorul este obligat să plătească taxele vamale la valoarea reziduală a bunului, care nu poate fi mai mică de 20% din valoarea de intrare a bunului.

(4) În cazul achiziționării bunurilor introduse în țară în condițiile alin. (1) și (2), utilizatorul este obligat să achite taxa vamală calculată la valoarea reziduală a bunului din momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare, care nu poate fi mai mică de 20% din valoarea de intrare a bunului.

(5) Termenul în cadrul căruia bunurile urmează să fie restituite sau să primească o nouă destinație vamală este cel convenit între părți prin contractul de leasing, dar nu poate fi mai mare de 7 ani de la data introducerii în țară a bunului.

(6) Subansamblurile și componentele introduse în țară de societățile de leasing în scopul producerii de bunuri care vor face obiectul unor contracte de leasing sunt exceptate de la plata taxelor vamale și a taxei pe valoarea adăugată.

NOTĂ:

Potrivit prevederilor art. III din Legea nr. 90/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 170 din 30 aprilie 1998:

"Art. III. - Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 72/1993 privind regimul vamal al bunurilor importate ce fac obiectul tranzacțiilor leasing, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 44 din 26 februarie 1993, Ordonanța Guvernului nr. 12/1995 privind unele măsuri referitoare la regimul vamal al mașinilor, utilajelor și instalațiilor importate în cadrul tranzacțiilor de leasing,

precum și la regimul vamal al materiilor prime, pieselor de schimb, materialelor și componentelor folosite în producția proprie a unor agenți economici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 26 din 3 februarie 1995, aprobată prin Legea nr. 59/1995, precum și orice alte dispoziții contrare."

Potrivit prevederilor art. V și VI din Legea nr. 99/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 236 din 27 mai 1999:

"Art. V. - 1. Contractele încheiate anterior intrării în vigoare a prezentei legi își păstrează valabilitatea.

2. În termen de 12 luni de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României societățile de leasing au obligația de a-și majora capitalul social, astfel încât să aibă un capital minim subscris și vărsat de minimum 500 milioane lei.

3. În cazul nerespectării dispozițiilor prevăzute la alin. 2, societatea de leasing responsabilă nu va mai avea dreptul să efectueze operațiuni de leasing.

Art. VI. - Ministerul Finanțelor va elabora norme*) metodologice privind contabilitatea operațiunilor de leasing în termen de 30 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României."

*) Normele privind înregistrarea în contabilitate a operațiunilor de leasing au fost aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 686 din 25 iunie 1999 și au fost publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 333 din 14 iulie 1999.